

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

Vendéglátó ipari szaklap

M. kir. postafakarcékpénztár csekk száma 45.255.
Megjelenik havonta 5-én. Előfizetési díj
félévre 10 P, egész évre 16 P, negyedévre 3 P.
Intézmények, vállalatok, cégek részére 32 P.
Hirdetési díj szögvelaton 70 fillér, hirdetési
oldalon 60 fillér hasábmilliméterenkint.

ALAPÍTOTTA:
IHÁSZ GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCA 3. SZÁM
Telefonszám: 13—22—81

HIVATALOS ÓRÁK: DÉLELŐTT 10 ÓRÁTÓL 12 ÓRÁIG

Az áralakulás

kérdése mindnyájunkat közelről érdekel, ezért figyeljük meg az árszínvonal alakulására vonatkozó adatokat. A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi közele szerint az 1942-ben továbbtartó háború nyomára belyegét az árszínvonalra. Az árfejlődés lassú és fokozatos volt, ami a kormány erősebb árpolitikájának a következménye. Ez egyedül az árszínvonal tarthatóságának az eltségű, a zugiarcok veszélyeztetették. De az egyre szigorúbb hatósági intézkedések és bírói ítéletek bizonyára enyhülést hoznak és most már remélhető, hogy az árak változatlanok maradnak.

Az árszínvonal 1942-ben minden vonalon lassan emelkedő irányzatú volt. A nagykereskedelmi árak jelzőszámának évi átlagban 149.5 pontra emelkedett az előző évi 122.7 pontól. Az emelkedés azonban enyhébb volt, mint az 1940-ról 1941-re lekövetkezett árfejlődésnél megállapítható volt. Míg 1940-ról 1941-re az áremelkedés az agrártermékeknek volt nagyobb, addig 1941-ről 1942-re az ipari anyagok és termékeiknél látnunk nagyobb mérvű emelkedést.

Az ipari és mezőgazdasági árak közötti eltérés, az u. n. agrárról az 1942. évben erősen kiszélesedett. Az évi átlagban ugyanis az ipari gyártmányok ára nagyobb mértékben emelkedett, mint a mezőgazdasági árak ára. Az agrárról kiszélesedése azonban még mindig nem oly jelentékeny, mint volt az 1940-et megelőző években, amikor az agrárról nyílása 20 körül mozgott.

A vendéglátó ipar árai a múlt évben alig emelkedtek, ami közellátás szempontjából megnyugtatónak mondható!

MI UJSÁG?

A Budapesti Kávésok Ipartestülete a közvélemény felvilágosítására szükségesnek tartja közölni, hogy a legutóbbi miniszteri rendelettel a kávéházak részére engedélyezett tejmentiséget nem abból a készletből fedezi, amely a közszükséglet (betegek, aggok, csecsemők) részére van fenntartva, hanem abból az 5 százalékból, amelyet a közellátásügyi miniszter ipari célokra (kávémérés részére) tartott fenn. Miután az új rendelet a tejes italok és ételtek fogyasztását a délutáni órákban tiltotta, a rendelkezésre álló 5 százalékból lehetséges volt a kávéházak délelőtti tejszükségletének fedezése, ami a fővárosban hozott tejmentiségnek másfél százaléka sem éri el. Ez a rendelkezés tehát semmiképpen sem csorbította a közszükséglet ellátására szol-

Csakis **PIATNIK** kártyát!
ÚJ TELEFON: 426—117.

gáló tejmentiséget, sőt a miniszteri rendelet lehetővé tette azt, hogy a közönségnek az a része, amely háztartást nem vezet, a kávéházban is megkapja reggelijét, ami személyenkint legfeljebb egy deciliter tej fogyasztását jelenti, holott minden tejjegyre legalább három deciliter tejet kell kiszolgáltatni.

A **horárok megállapítása.** A közellátásügyi miniszter a termelői horárok emelkedésére való tekintettel a kereskedői és vendéglátóipari legmagasabb árak kiszámításánál figyelembe vevendő alapárak legmagasabb, úgy összegezt h-Malligand-fokontként az alábbiakban állapította meg: I. közönséges (kommersz) horok 15 P, II. móri, egri, somlyói, balatonfüredi, villányi, tekei, szeretfalvi és szászlekeneci horok 18 P, III. soproni, neszemlyei, mecseki, balatonmelleki, szerednyei, nagyszőlősi, nagymuzsalyi, szekszárdi, abasári, domoszlói, visontai, verpeléti, markazi, debrői, szilágysomlyói és nyárádszeredai horok 17 P. IV. A csemegebor legmagasabb alapárát literenkint 4-26 P, az ürmös (vermouth) bor legmagasabb alapárát pedig literenkint 4-46 pengőben állapította meg. (1943 március 27.)

A **konyhai és hulladékosok összegyűjtése.** Az iparügyi miniszter 21.100/1943. Ip. M. számú rendeletével szabályozza a konyhai hulladékosok forgalmát és felhasználását. A rendelet szerint az olyan vendéglő, penzió, kifizés, koremsza és más vendéglátóüzem tulajdonosa (felelős üzletvezetője), amely üzemben ugyanekint legálább ötven ebédet vagy vacsorát szolgáltatnak ki, köteles a konyha- és hulladékosont összegyűjteni. A rendelet értelmében 1943 május 11-ike után csontot csak a Taurus-Nyerstermék Kereskedelmi Részvénytársaság (V., Árpád-utca 8. Telefon: 111—208) és olyan kereskedő vásárolhat, akinek erre a m. kir. ipari Anyaghivatal engedélyt ad. A rendelet szerint felajánlási kötelezettség terheli a vendéglátóipari üzem tulajdonosát az összegyűjtött csontra vonatkozóan, feltéve, hogy a csontok tulajdonjogát minden hónap 5-ik napjáig vásárlásra jogosult személyre át nem ruházta. A felajánlásnak ajánlott levelben, a Részvénytársaság által elkészített, a Részvénytársaság és a vásárlásra jogosult kereskedőnél kapható úrlap felhasználásával kell történnie. A Részvénytársaság az árut minden második, harmadnap a rendes gyűjtő útnán szállítja el, tehát az árut nem kell hét- vagy hónap-számmra tárolni, hanem legfeljebb egy-két napig. A gyűjtésre külön edényit vagy eszközöket nem bocsájít a tagok rendelkezésére.

Alkalmi vétel!

Billiárdasztal,

alig használt, Szeffert-féle, jutányosan eladó.
Budapest, VII., Sárovcsg-utca 43., II. 25.

Renделкезések a nyaralók élelmiszerellátására.

A főváros közellátásügyi igazosztálya közli, hogy aki nyaralni megy, köteles a lakása szerint illetékes jegyfióknál május 20-tól „Közellátási igazolvány”-t igényelni és az igazolvány 1., 2., 3. és 4. pontjának kitöltése után azt visszaszolgáltatni a jegyfióknak. Itt hivatalosan igazolják, hogy az üdülést kereső és vele együtt távozó családtagjai meddig vannak élelmiszerjegyekkel ellátva? Mindenkinél magával kell vinnie nyaralási helyére budapesti élelmiszerjegyeit, amelyeket az ottani előljároság felül fog bejegyezni és egyidejűen a „Közellátási igazolvány”-ra rávezetni a megérkezés napját, illetve az üdülés befejezésekor a távozás idejét. A nyaralás helyén lebelyegzett élelmiszerjegyeket, valamint a váltójegyeket az ország egész területén elfogadják nemcsak a vendéglőkben, hanem a vidéki pékek-nél, fűszereknél és szatócsoknál is. Az állandó budapesti és a közellátásilag Budapesthez csatolt megyei városi és községi lakosok cukorjegyeit egyszerre is kiválthatók az üdülés tartamára azonban legfeljebb csak 6 hétre és a kiváltott mennyiséget magukkal vihetik. Ilyenkor a „Közellátási igazolvány” szolgálati igazolványul, amelyet a cukor kiváltásánál a kereskedő előtt is fel kell mutatni, mert csak annak alapján szolgáltathatja ki egyszerre a cukorfejadagot. A vidéki váltójegyeket Budapestben és a közellátásilag hozzácsatolt megyei városokban és községekben csak a vendéglátó üzemekben fogadják el a nyaralási időszak alatt is, tehát ezekre a pékek-nél, fűszereknél vásárolni nem lehet. A Budapestre és közellátásilag hozzácsatolt megyei városokba és községekbe érkező üdülőket az állandó lakóhelyük hatósága által kiállított Közellátási igazolvánnyal tartoznak a lakásuk szerint illetékes körzeti jegyfiókban jelentkezni, ahol vidéki jegyeiket az üdülés tartamára felbelyegzik, egyidejűen igazolványokon a megérkezés, illetve távozás napját igazolják. A nyaralási időszakra vonatkozó rendelkezések 1943 június 1-től szeptember 30-ig érvényesek.

TÖRLEY
TALISMAN CASINO RESERVE

KÖBÁNYAI BORPINCÉSZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: 1-484-62

Budapest-Kőbánya, Előd uca 8. szám.

Alapított 1869. évben.

Az 1922. évi országos szőlő- és borpincészet kiállításán aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekébe árajánlatot.

KÉZTISZTÍTÓ POR

Fagykár. A Magyar Szőlőgazdák Országos Szövetségéhez érkezett jelentések szerint, az elmúlt héten az Alföld egyes helyein a mélyebb fekvésű területeken a szőlőket fagykár érte. Eddig még mindenünnen nem érkeztek be a jelentések, de helyenként máris megállapították a fagykár. Ennek hatása a borpácra is észrevehető, mert a kínálat még tartózkodóbb lett, mint eddig. Az árak az Alföldön a kommerszboroknál 1.70—1.80, az uradalmi tételeknél 1.90—2.— pengő között mozognak. A minőségi borvidékeken a kínálat jelentéktelen, az árak pedig ott is száradtak.

Új szálloda épül a soproni Lővőrekben. Nagy Vince soproni kávécs kapott engedélyt az új szálló megépítésére. Az építkezést nem sokára megkezdik.

Südrágitásért félvéi börtön. Egy vidéki kocsmáros tavaly, május 4-én tartott országos vásár alkalmával sátrában másfélliteres palackos családi sört árusított, amelyért üvegként 2 pengő 50 fillért követelt, a háromdecs pohár sört pedig 50 fillérrel árusította. Feljelentés folytán az egri törvényszék, mint uszorbírósg árúrágitó visszaélés büntette miatt vonta fel felelősségre és nyolchónapi börtönrre ítélte el. A tábla dr. Tokay Gyula körmai bíró elnöklésével tartott tárgyalás után a kocsmáros büntetését hathónapi börtönrre mérsékelte.

Mikor szabad táncolni a szállodákban és a kirándulóhelyeken. A belügyminiszter újra szabályozta a szállodákban és a kirándulóhelyeken tartható táncokat. A június 2-án hatályba lépő rendelet megállapítja a tánc tartására jogosító engedély kiadásának feltételeit, majd kimondja, hogy a táncokat szállodában szombaton, vasárnap és ünnepnap délután 5 órától este fél 11-ig, más napokon pedig délután 6 órától 8 óráig, kirándulóhely étkezéshelyiségének kijelölt különteremben pedig szombaton, vasárnap és ünnepnap délután 5 órától fél 11-ig szabad tartani. Ezekben a táncokon csak 18 éven felüliek vehetnek részt. Egyesületek és klubok tagjai és ezek legközelebbi családtagjai részére táncot rendezőhatóság engedély nélkül rendezhetnek, de díjat nem szedhetnek. Ha a tánc tartásáért bárminő emiért díjat szednek, vagy ha a legközelebbi családtagokon kívül mások is részt vesznek, hatóság engedély kell. Az engedély négy hónapra adható ki, de időközben is bármikor visszavonható az közrendészeti, közbiztonsági vagy közérdeklőségi okból.

A belföldi termésű bor állami ellenőrzéssel való ellátása. A belföldi termésű bor minőségének és származásának tanúsítása céljából a földművelésügyi miniszter mind a belföldi, mind a vámkülföldre irányuló forgalomban állami ellenőrző jegy használatát engedélyezheti palackban forgalomba kerülő borra. Az állami ellenőrzőjege használata kötelező: a tokajai vagy tokajhegyaljai zamorodni, másias, aszú és erszencia elnevezés alatt akár belföldön, akár vámkülföldön palackban forgalombahozott borra.

Kávékonzervek. A Fűszerkereskedők Országos Egyesülete a földművelésügyi miniszter úrhoz az alábbi headványt intézte: A kávé-kávépótszerek és kávékonzervek minőségének és forgalmának szabályozására vonatkozólag kiadott 111.342/1943. F. M. számú rendelet 3. §-a értelmében kivonás útján kávékonzervet nem szabad készíteni, sem forgalombahozni. Ugyanezen rendelet 4. §-a szerint ez a rendelkezés a rendelet kihirdetését követő hatvanadik napon lép hatályba. Minthogy pedig a rendelet az 1943 március hó 24-én megjelent Budapesti Közlönyben tettelet közzé, a hatálybalépés május hó 22-én fog bekövetkezni. Tekintettel arra, hogy a szíbanforgó kávékonzervekből a viszontelárusító kiskereskedőknél — a hozzáuk beérkezett jelentések szerint — még igen jelentős készletek ároltatnak, mely tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy ezen kávékonzervek forgalombahozatalára vonatkozólag még további hatvan napi határidőt engedélyezni méltóztatssék.

CSALÁDI SÖR

7 dcl. és 1½ lit.
palackokban
kizárólag a

Kőbányai Polgári Serfőző

hozza forgalomba.

Városi iroda:

Budapest, Népszínház utca 22.

Hittelt kapnak az erdélyi iparosok és kereskedők. A Székelyföldi Kereskedelmi és Iparkamarához érkezett miniszteri leirat szerint az önálló, vagy üzemekelt, üzleteiket terjeszteni akaró erdélyi iparosok és kereskedők részére a pénzügyi Központ 20 millió pengőnyi rendkívüli visszszámítási hitelkeretet bocsátott rendelkezésre. Ezt az összeget a he nem jegyzett kereskedők, a húsz munkásnál kevesebbel dolgozó iparosok, az 50 holdnál kevesebbel rendelkező földtulajdonosok és azok a házigatlannal rendelkező földtulajdonosok kapják, akiknek házában háromnál kevesebb lakás van.

Szállodahiány. A fővárosi közgazdasági bizottság ülésén Hüttl Károly szóváltette, hogy szállodahiány van Budapesten s szükség lenne egy legalább ezerszobás luxusszállodára s legalább ugyanilyen nagy turistaszállóra is. A lakáskérdéssel kapcsolatban Uselty Béla arra kérte a polgármestert, hogy a szállodai lakókat védje meg, mert ezek között sok olyan van, aki lakáshiány miatt költözött szállodába.

Tanonckérdés megoldása. A Budapesti Férizsokák Ipartestületének elnöke érdekes javaslatot készített a tanonckérdés helyes megoldására vonatkozólag. Megállapítja, hogy ha ennek a ma már rendkívül fontos kérdésnek a megoldásához gyakorlati kézzel nyúlunk hozzá, elsősorban azt látják, hogy kilöndöző adatokra van szükség. Tudni kell például azoknak a mestereknek a számát, akik a jövőben tanoncot öhajtanak tartani, tudni kell, ki képes a tanoncot teljes ellátásra felvenni, hányan vannak olyanok, akik tanoncot csak az esetben képesek tartani, ha a tanonconak valamely tanoncotthon nyújt hájelket. Nem utolsó sorban pedig tájékozódva kell lenni arról is, milyen összeggel képesek a tanoncot tartó mesterek egyes tanoncot után a tanoncotthonok fenntartására hozzájárulni. Ha ezeknek az adatoknak a birtokába jutunk — hangsztatja Prokepez János elnök —, mingyárt tisztább képe mutatkozik a tanonchiány probléma megoldásának.

Irányfények alkalmazása a légtalmai elsőtétítés ideje alatt. A Légvédelmi Parancsnokságtól nyert értesülés szerint a vendéglok (kávéházak) kert-helyiségei — a légvédelmi elsőtétítés ideje alatt — az úgynevezett irányfények alkalmazásával megvilágítathatók. Nyomatékosan felhívjuk ezzel kapcsolatban kártársainkat, hogy az elsőtétítés alatt szigorúan tartásuk be az előirt rendelkezések. Az elsőtétítést a H. M. rendelet által engedélyezett irányfénylámpákkal hajtsák végre és ne papirzeszkőkat vagy színes lampiónokat használjanak erre a célra.

A nézetkő adagolása Törökországban. A Nemzetközi Sajtótúdosító jelenti: A török egységársági igazgatóság szűkésének tálta a kávéfogyasztás korlátozását, illetve az adagolási rendszer bevezetését. A jövőben kávé csak kávéjegyre lehet vásárolni s minden húsz éven felüli személy havonta 100 gr kávé vásárlására kap jegyet. Az egységársági igazgatóság egyébként sikeresnek látszó tárgyalásokat folytat kenyait, yemeni és abesszinai kávé szállítására és reméli, hogy a korlátozásokat rövidesen hatályon kívül helyezheti.

Dreher Otthon-sör

a terített asztal díszé

0.7 és 1.5 literes palackokban. Gyári töltés

Az idej liba és kacsá fogyasztásának korlátozása. A m. kir. közellátásügyi miniszter 104.750/1943. K. M. számú rendeletével elrendelte, hogy 1943 szeptember hó 15. napjáig idej keltetésű libát és kacsát fogyasztásra levágni nem szabad. A tilalom nem vonatkozik a kényszervágás esetére, az ekként levágot libát, vagy kacsát azonban forgalomba hozni nem szabad, azt a tenyészítő csak saját háztartásában használhatja fel.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük igen t. Előfizetőinket, hogy az előfizetési díjakat lapunk kiadóhivatalába beküldeni szíveskedjenek.

Szerkesztő: **lidértejed Dr. KISS ISTVÁN.**
Felelős szerkesztő, kiadó és lapigazdónak
lidértejed Dr. KISS ISTVÁNNÉ.